



**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 3. Quid sit malum in vniuersùm Quid perfectio. Et quotuplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

QVÆSTIO III.

Quid sit malum in vniuersum. Quid malitia. Et quotuplex.

- 25 **Q**uemadmodum q. 1. ente omnia bonum distinximus in absolutum, & respectiuum, siue relatum. Ita in præsentem malum in absolutum, & relatum est nobis in primis distinguendum. Est autem malum absolutum id, quod in se ipso malum est. Malum verò relatum id, quod alicui tanquam subiecto est malum. Quam mali diuisionem tradunt Soar. disp. 11. Metaph. sect. 1. n. 8. & sect. 2. n. 1. Vaz. 1. p. disp. 23. cap. 4. n. 8. & alij communiter vel tradunt etiam expressè, vel planè supponunt.
- 26 Porro, qui censent, bonitatem absolutam rerum in earum integritate consistere, prout vidimus q. 1. in defectu talis integritatis ponunt malitiam absolutam oppositam. Et quoniam nullares potest vllum habere defectum integritatis essentialis, idcirco secundum sententiam istam, nulla res potest esse mala quoad suam essentiam, siue naturam. Tunc verò defectu integritatis accidentaliter mala res erit, quando aliquid ipsi aliquo modo debitum, ad talemque proinde integritatem intrinsicè requisitum ipsi defuerit. Qui autem censent, bonitatem absolutam rerum in ipsarum amabilitate consistere, iuxta dicta ibidem, consequenter debent asserere, in odibilitate opposita consistere earum absolutam malitiam.
- 27 Nos verò, qui in eadem q. 1. absolutam rerum bonitatem posuimus in earum veluti venustate, à qua dignæ euadunt, vt æstimentur, & amentur in se, & propter se, consequenter absolutam rerum malitiam ponimus in earum veluti foeditate, à qua dignæ euadunt vice versà, vt in se, & propter se despiciantur, & odio habeantur. Nomine autem amoris, aut odij rerum impræsentiarum quæuis earum complacentia, siue prosecutio affectiua, aut displicentia, siue fuga affectiua venit intelligenda.
- 28 Iam, quemadmodum bonitas relata, siue respectiua in conuenientiâ quadam consistit, qua aliquid alicui conueniens, seu congruum, seu consentaneum, atque adeo bonum dicitur, prout supra dicebamus q. 1. n. 7. Ita malitia relata, seu respectiua in quadam disconuenientiâ consistit, qua aliquid alicui disconueniens, seu incongruum, seu dissentaneum, atque adeo malum dicitur. Circa quod ita generatim asertum nullum est apud Auctores dissidium.
- 29 Et quemadmodum bonum relatum in tria membra diuiditur communiter, prout vidimus n. 9. scilicet in bonum honestum, bonum delectabile, & bonum vtile. Ita etiam malum relatum in tria pariter membra diuidendum venit; nimirum in malum inhonestum, seu turpe, malum doloriferum, & malum vtile. Malum turpe dicitur id, quod naturæ rationali prout tali est disconueniens, seu dissentaneum, vt sunt actus eius peccaminosi. Malum verò doloriferum vocatur id, quod naturæ intelligenti, aut sentienti prout tali dissentaneum, seu incommodum, seu vexatium est; cuiusque subinde dolorem creat. Ad quod malum reducitur quidquid cuiuslibet omnino enti aliter est disconueniens phy-

ficè, illud ve vitiat quoquo modo. (Solet autem malum primi membri morale: malum autem secundi physicum in vniuersum nuncupari). Vtile denique malum appello, quod aliqua ratione conducit, vt existant cætera mala, prout dictum est loco citato de bono utili. Quidquid enim secum fert malum, eo ipso malum censetur, & odibile ob talem ad malum conducentiam; quemadmodum, quidquid secum fert bonum, eo ipso bonum censetur, & amabile ob talem conducentiam ad bonum. Et sicut ad bonum vtile conducens, vt existat bonum, reducitur quidquid conducit, vt non existat malum, quando non existere malum est bonum; ita ad malum vtile conducens, vt existat malum, reducitur, quidquid conducit, vt non existat bonum, quando non existere bonum, est malum. Malum autem vtile vniuersè causatiuè tantum malum poterit dici ad distinctionem cæterorum malorum, quæ talia formaliter veniunt dicenda; vt i statutum est de bonis in simili q. 1. Omitto hîc celebrem illam diuisionem mali in malum culpæ, & malum penæ: quia solum est mali conuenientis creaturæ peccantis. De qua videri possunt S. Th. cum suis expostoribus 1. p. q. 48. art. 5. & 6. & Soar. disp. 11. Metaph. sect. 2.

Sed est norandum, (vti pariter de bono utili est notatum ibidem), malum vtile conducens, vt existat malum absolutum, qua ratione est malum, non alicui tanquam subiecto, sed in se ipso malum esse; proindeque inter absoluta mala, quæ in se, & non alteri sunt mala, censeri possent; tamen respectu conducentiæ ad malum absolutum, ad quod conducit, sit respectiuum tanquam ad finem. Vnde illud sub definitione nuper datâ mali relati non comprehenditur: vti comprehenditur malum vtile conducens, vt existat malum, relatum; vt pote quod, præterquam ad finem, ad quem ducit, insuper ad subiectum, cui est malum, relatum est.

Quemadmodum autem, (vti etiam diximus quæst. 1.), quidquid in se est absolutè bonum, sibi quoque est respectiue bonum: quia vnicuique conueniens est, esse in se venustum. Ita etiam, (vt pariter dicimus modò), quidquid in se est absolutè malum, sibi quoque est respectiue malum: quia vnicuique est disconueniens, esse in se foedum. Et, sicut aliter sibi bonum est causatiue, quidquid est sibi causa boni; ita etiam aliter sibi malum est causatiue, quidquid est sibi causa mali.

Deinde, sicuti bonum absolutum iuxta dicta ibidem per bona relata toties augetur, quoties per ea aliquo modo sibi adiuncta illud euadit magis bonum; euadit autem tale, quoties subiectum boni relati per illud perficitur. Ita malum absolutum per mala relata toties augetur, quoties per ea aliquo modo sibi adiuncta illud euadit magis malum; euadit autem tale, quoties subiectum mali relati per illud vitatur. Vnde, sicut bonum absolutum trifariam potest esse tale, nempe essentialiter, integraliter, & accidentaliter. Ita malum absolutum trifariam tale potest considerari, essentialiter scilicet, integraliter, & accidentaliter: tamen malum essentialiter non sit possibile; vt infra ostendetur. Euadit autem subiectum malum in se absolutè ab omni illo, quod est ipsi respectiue malum per se, & formaliter; secus ab eo quod tantum causatiue. Et quidquid reddit subiectum malum in se absolutè, ipsi respectiue malum est; vti de bono in simili dictum

L I I
est

est pariter loco saepe citato. (Loquendo videlicet de solis subiectis creatis: nam Deus, qui per nullum bonum à se distinctum perfici potest, multo minus per aliquod malum potest vitari. De quo plura disp. 16.) Quomodo autem vnum malum, possit esse materia alterius vel diuersi generis, vel eiusdem. Et eadem possit esse materia plurium, & diuersorum malorum, ex dictis circa bonum q. 1. sub finem colligi potest, obseruatis tamen deferentis repertis inter bonum, & malum tum iam tactis, tum in sequentibus exponendis.

QVAESTIO IV.

Quid sit imperfectum in vniuersum. Quid imperfectio. Et quatuorplex.

33 **I**mperfectum imprimis dicitur ab omnibus communiter, quicquid non est perfectum. Vnde quia perfectum bifariam sumitur, vt vidimus q. 2. Primò striè pro integro quoad bonitatem sibi debitam. Secundò latè pro bono absoluto in vniuersum. Imperfectum iuxta acceptionem istam bifariam quoque sumendum venit. Primò pro eo, quod non est integrum quoad bonitatem sibi debitam. Secundò pro eo, quod non est absolute bonum aliquo genere bonitatis. Verum; quia potest aliquid esse absolute non bonum, quin sit malum, bonitate scilicet sibi non debita; duplex imperfectum oppositum perfecto sumpto pro bono absoluto distinguendum est; nimirum non bonum; & malum. Quorum primum imperfectum negatiue; secundum imperfectum positiuè dici solent communiter: qualiter à nobis etiam deinceps distinctionis gratia dicentur. Ex quibus patet, esse tres imperfecti acceptiones. Quae tamen ad duas postremas compendij gratia reduci poterunt. Nam, licet imperfectum sumptum pro non integro quoad bonitatem debitam, & imperfectum sumptum pro malo absoluto ex proprijs conceptibus sint inter se diuersa, re tamen ipsa in idem coincidunt semper, ad conuertentiamque dicuntur. Quippe omne non integrum quoad bonitatem debitam eo ipso est absolute malum; & omne absolute malum eo ipso est non integrum quoad bonitatem debitam; vt ex dicendis in sequentibus amplius constabit. Itaque omne imperfectum aut positiuè tale; aut negatiue tale est: quia aut malum absolutum, aut non bonum absolutum est.

34 Hinc duplex pariter venit distinguenda imperfectio, prout est abstractum imperfecti. Altera, quae forma est imperfecti positiuè, & nihilo differt à malitià absoluta, quae mali absoluti forma est; imperfectioque positiuè vocari potest. Altera, quae forma est imperfecti negatiue, & in defectu bonitatis absolute consistit; imperfectioque negatiua dicenda venit. Vtraque tamen, est imperfectio absoluta opposita perfectioni absolute.

35 Cæterum, sicut datur insuper perfectio relata consistens in bono relato melioratio, sive perfectiuo subiecti, cui bonum est, vt vidimus q. 2. ita datur etiam imperfectio relata. Et hæc omnino est duplex. Altera nihilo differens à malo relato. Altera consistens in defectu boni relati non debiti; qui defectus eo ipso malus non est. Quarum prima (similiter ac de absolutis diximus) positiuè, secunda vero negatiua distinctionis gra-

tià dicentur, Ex quibus apparet, imperfectiorem vniuersè septimam primò in absolutam, & respectiuam; secundò vnamquamque earum in positiuam, & negatiuam venire diuidendam. Appello autem in precedentibus vniuersè defectum bonitatis, aut boni, quicquid bonitatis aut boni exclusiuum est quoquo modo sive contradictorie, sive contrarie.

Est tamen adnotandum primò; quemadmodum à bonis relatis formaliter talibus euadit vnumquodque in se absolute bonum; & consequenter à perfectionibus relatis absolute perfectum iuxta dicta q. 1. & 2. & à malis relatis formaliter talibus euadit pariter vnumquodque in se absolute malum, prout dictum est q. 3. ita ab imperfectiōibus relatis euadere vnumquodque in se absolute imperfectum; nempe imperfectum positiuè ab imperfectiōibus positiuis; & imperfectum negatiue ab imperfectiōibus negatiuis.

Vnde secundò adnotandum sequitur; quemadmodum bonum, perfectum, & malum absolutum trifariam tale considerari potest, prout etiam in citatis quæstionibus visum est; nempe essentialiter; integraliter, & accidentaliter; itaque quoque imperfectum absolutum tam positiuum, quam negatiuum trifariam tale posse considerari; essentialiter scilicet, integraliter, & accidentaliter; tamen si imperfectum positiuum tale essentialiter non sit possibile; sicut nec malum, cum quo coincidit, iuxta notationem factam q. 3. prout ex dicendis in sequentibus apparebit.

De imperfecto vero negatiue, seu negatiuo sequitur adnotandum tertio; non propterea nuncupari tale, quòd semper per aliquam veram negationem maioris, sive vltioris perfectionis sibi non debita constituitur. Sæpe enim constituitur per prædicatum positiuum, inferens tamen necessariò negationem alicuius perfectionis maioris; quæ quidem negatio non vera, sed supposititia est cum fundamento in rebus ipsis. Quo titulo omni huiusce generis imperfectum iure appellatur negatiuum, seu negatiue tale. Explicemus hæc omnia.

Etenim imperfectum negatiuum, quod essentialiter tale est, à prædicato positiuo secum identitico realiter prout alteri maioris perfectionis opposito, atque adeò cum illo in eodem ente incompatibili euadit tale. Quoties enim duo prædicata ex suis conceptibus sunt opposita, atque adeò vicissim incompatibilia in eodem ente, realiter, quoduis eorum à re, cui conuenit, cesset excludere alterum, atque ita secum ferre alterius negationem annexam. Quo circa illud, quod minoris est perfectionis quatenus alterius exclusiuum imperfectio negatiua eius rei, cui conuenit, venit dicendum, vt potest reddens illam minus perfectam, quam esset, si haberet alterum loco eius. Cæterum, quia huiusmodi exclusio, seu negatio sumpta formaliter aliud non est ab exclusione, seu negatione identitatis dictæ rei, & dicti prædicati maioris perfectionis; & omnis negatio identitatis extremorum reipsa distinctorum necesse supposititia est habens pro fundamento reali ipsa dumtaxat extrema positiuè inter se distincta citra omnem veram negationem, vt constat ex generali doctrinâ traditâ à nobis in Pharo Scient. disp. 10. q. 4. & saepe alias; conficitur, imperfectum negatiuum essentialiter tale per prædicatum positiuum citra omnem veram negationem constitui reipsa; tamen si conceptus eius formalis aliquam